

Прошлог месеца навршило се 180 година од рођења Марка Миљанова Поповића. Овај необичан човек, ратни командант и писац је рођен у Кучима [\[1\]](#) (област између Комова и Подгорице). Марко је рођен у најтамнијем периоду историје тог региона. Од 1825. године протекло је око 50 мучних и срамних година крвне освете. Или, то је био период обележен међусобним убијањима, сарадњом са скадарским пашом и позивањем других племена ради обрачуна са својим братственицима.

Ипак, 1876. све се мења. Харизматични Марко Миљанов преузима вођство у том региону и заједно са другим племенима у Црној Гори и Брдима отпочиње рат са Турцима. У том контексту, Марко бриљантно предводи на Фундини у августу 1876. војску која задаје смртни ударац турским снагама (и доноси најважнију победу у рату за независност Црне Горе).

Тачније, губици турске војске на Фундини су били већи него на Вучијем долу 1876, Граховцу 1858. или на Мишару 1806. [\[2\]](#) У југословенској војној енциклопедији (писаној 100 година после овог рата) се наводи да је на Фундини само погинулих припадника турске војске било између 4.000 и 5.000 (упоредиво са укупним америчким губицима у Ираку 2003-2011) [\[3\]](#). Сличну цифру износи и аустријски ратни извештач Спиридон Гопчевић (савременик тих догађаја)

[\[4\]](#)

Због пропаганде династије Петровић/Његош, или зависти према Марку Миљанову, команданту који је фактички (а не неспособни рођак књаза Николе Боже Петровић)

командовао на Фундини (турском војском је командовао исламизирани Јеврејин, Махмуд Паша или Фројнд из Лавова у Украјини [\[5\]](#)) ова битка је гурнута у други план.

Сличну тврдњу износи и слависта и дописник чешких новина за време рата 1876-1878. Јозеф Холечек. И он сматра да су заслуге Марка Миљанова намерно умањене [\[6\]](#) .

Ипак, Марко Миљанов је након окончања оружаних сукоба, од стране страних извештача признат као највећи војсковођа у рату за независност 1876-1878 (познати писац Симо Матавуљ сматра да су највећу завист према Марку изазвале управо те похвале новинара извештача из рата 1876-1878). На пример, ратни извештач Спиридон Гопчевић пише да се Марко "овенчао у овом рату бесмртним лаворикама. У самој Црној Гори сматрају га првим јунаком и најбољим војсковођом" [\[7\]](#) . Гопчевић износи и да је Марко "најпопуларнији човек Црне Горе", и да га знају све земље од Охридског језера и од Јадрана до Дунава". Али и да код "кнеза није био нарочито омиљен јер му је често без устручавања износио своје мишљење". Гопчевић истиче: "Известан олош ... је завидео његовој слави и популарности" (у интригама против Марка су главне улоге имали рођак књаза Божо Петровић и секретара књаза Сима Поповић).

Марко Миљанов – српски херој и писац

Пише: Дејан Мировић
среда, 15 мај 2013 20:55

